

tidsskrift for børne- & ungdomskultur BUKS 57

Æstetik

Redaktion: Jens-Ole Jensen og Martin Blok Johansen

MIX
Papir fra
ansvarlige kilder
FSC® C010558

Indhold

Forord	5
Kampen mod det æstetiske udtryks dominans <i>Martin Blok Johansen og Ole Morsing</i>	7
En mangfoldighed af andethedserfaringer – om æstetik på flere måder <i>Niels Lehmann</i>	25
Ambivalenser: Børn og æstetik <i>Johannes Adamsen</i>	37
En tegning af æstetik 2013 <i>Mie Buhl og Stine Ejsing-Duun</i>	53
Gameplayets anatomi <i>Bo Kampmann Walther</i>	73
Pjat og den euforiske stemning <i>Helle Skovbjerg Karoff</i>	91
Litteratur og literacy mellem trykkekultur og digital forståelse – om mødet mellem nye og gamle børnekulturelle medier <i>Helene Høyrup</i>	105
Dansens sanselig-æstetiske dannelsespotentialer <i>Jens-Ole Jensen</i>	127

Forord

Hvad er æstetik? Dette spørgsmål er til stadighed blevet diskuteret inden for idéhistorie, filosofi og i de mange forskellige kunstvidenskaber, der abonnerer på et æstetikbegreb. Definitioner og forståelser af begrebet æstetik har været præget af de felter, de er opstået inden for, ligesom de har ændret sig markant gennem tiden. I nyere tid har også et fag som pædagogik bidraget væsentligt til både at nuancere betydningen af begrebet og frem for alt at operationalisere det.

I dette temanummer af BUKS vil vi forsøge at gøre det hele: Vi vil definere, forstå, nuancere og operationalisere. Vi vil gøre det med ydmyghed og respekt over for de forskellige æstetiktraditioner – men samtidig uden berøringsangst: Vi vil således bestræbe os på aldeles promiskuøse beskrivelser, definitioner og anvendelser af forskellige æstetikbegreber og præsentere empirisk afdækkende, teoretisk analyserende og praksisimplementerende artikler med den slet skjulte hensigt både at forklare og udvikle den eksisterende tænkning inden for æstetik og medvirke til at skabe både ny viden og nye praksisformer.

Alle mennesker – børn, unge og gamle – er reelt storforbrugere af æstetiske udtryk, måske især i musik og billeder. Tilmed er det æstetiske i høj grad spundet ind i interesser, hvor en forståelse af æstetikens udtryk på højt niveau forventes, samtidig med at netop det æstetiske skal eller kommer til at tjene som begrundelse for en afkobling af intention fra budskab. Dette burde som udgangspunkt være begrundelse nok for at udgive et temanummer om arbejdet med æstetiske former inden for det barndoms- og ungdomskulturelle felt, nemlig som kritisk beskæftigelse. Men paradoksalt nok støttes en udbredt negligering af kunstneriske udtryk af en modernitet, der ikke længere kan forstå sig selv, og som derfor i stigende grad tænker instrumentelt – alt sammen uden kritisk blik for det æstetiskes potentielle logik. Ydermere forvanskes hele forståelsen af opdragelse og indlæring, hvis det æstetiskes potentielle fortrænges eller direkte opgives.

På forsiden af dette nummer af BUKS er der én af den danske multi-kunstner Storm P's fluer. En flue var Storm P's eget udtryk for små tegninger med en kort tekst, som på en spidsfindig måde tog fat om hverdagens store og små spørgsmål, og som han på et tidspunkt skrev: *»I oldtidens litteratur står der intet om fluer – men de skal nu nok have været der alligevel«*. Noget lignende kunne siges om æstetikbegrebet: *»I oldtidens litteratur står der intet om æstetik – men det skal nu nok have været der alligevel«*.

Hensigten med temanummeret er at medvirke til at besvare det samme spørgsmål som Storms P's vagabond stiller på forsiden: *»Hva' er egentlig æstetik for noget?«*.

Bidragyderne til temanummeret giver således en række bud på, hvordan æstetikbegrebet kan forstås. Begrebet tematiseres på en lang række forskellige måder: historisk og aktuelt, teoretisk og didaktisk – og med perspektiver på f.eks. computerspil, leg og dans.

Nummeret er redigeret i regi af Videncenter for Børn og Unges Kultur ved Professionshøjskolen VIA University College. Som aktør i professionshøjskolesektoren og som videncenter for børn og unges kultur har vi tilstræbt, at nummeret både indeholder artikler, der kan bidrage med ny erkendelse og artikler, der kan kvalificere praksis. Artiklerne er skrevet af forskellige undervisere og forskere, som har det til fælles, at de alle sammen ønsker at undersøge æstetikbegrebet, når det knyttes til børn og unges kultur.

Det er vores forhåbning, at temanummeret finder sin vej til både forskning, professioner og uddannelser, at det bliver læst og diskuteret, og at de æstetikforståelser, der kommer til udtryk i nummeret bliver problematiseret og udfordret. Vi har således ingen forhåbning om, at nummeret indeholder forståelser, der ikke kan nuanceres, suppleres, revideres – eller elimineres. For som en anden af Storm P's vagabonder siger på et tidspunkt: *»Ak ja – selv den stærkeste Cigar bliver engang til Aske«*.

Jens-Ole Jensen og Martin Blok Johansen,
Videncenter for Børn og Unges Kultur,
Professionshøjskolen VIA University College